

Stol nr 2

Nina Burton

Författare, fil. dr.

Ledamot av Samfundet De Nio sedan 1994

Född 1946. Bosatt i Stockholm

På stol nr 2 ter sig världen lite vidare. Där har fyra författare gett litteraturen nya landskap: Selma Lagerlöf införde sitt Värmland, Elin Wägners sitt Småland, Stina Aronson sitt Norrland och Birgitta Trotzig ett kustland med glödande skuggor.

De forskare som suttit på stol nr 2 har för sin del sett litteraturen ur fågelperspektiv. Sigrid Leijonhufvud skrev om sexhundra författarinnor, och Elisabeth Tykesson om tusen års världslitteratur.

Ett mer verklighetsanknutet perspektiv hade Eva Andén, under fjorton år De Nios ordförande. Som Sveriges första kvinnliga advokat stred hon framgångsrikt för kvinnors rätt i nya äktenskapslagar.

Vad gör man med sådana föregångare?

Man får röra sig mellan vitt skilda landskap, som lyrik, vetenskap och essäistik.

Lyriken blev på olika sätt mitt litterära basläger. Framför allt i de egna diktböckerna *Bakom den gröna dörren* (1987), *De röda minustalen* (2000) och *Ett svar i 24 skärvor* (2008). Men också som översättare och introduktör, till exempel i antologin *Alkemins blå eld* (1991), modern arabisk poesi tolkad tillsammans med Saleh Oweini.

Vetenskapen bekantade jag mig med genom min avhandling om Werner Aspenströms motsägelser, *Mellan eld och skugga* (1984). Två böcker med Aspenströms artiklar och essäer redigerades på kuppen: *Vissa sidor och ovissa* (1979) och *Reflexer* (2000). Fast litteraturvetare blev jag aldrig.

I stället har jag skrivit litterära essäböcker i gränslandskapet mellan lyrik och vetenskap.

Den hundra poeten (1988) var en krönika över femtio års svenska poesitrender, granskade med hjälp av vidvinkelobjektiv och skrattspeglar.

Det splittrade alfabetet. Tankar om tecken och tystnad mellan naturvetenskap, teknik och poesi (1998) tillkom efter ett år som gästpoet på KTH, och visade beröringspunkterna mellan vetenskap, teknik och poesi.

Det som muser viskat. Sju frågor och hundra svar om skapande och kreativitet (2002) illustrerade hur det jag dittills skrivit om – motsägelser, tidsströmningar, kulturklimat och kulturmöten – även kan forma skapandet.

Tre gånger har jag också rest ut för att rita alternativa Europakartor. Först i *Resans system, poesin – en lyrisk karta på elva språk* (1994). Den beskrevs som en *road movie* med poesin som kompass, på jakt efter europeiska kulturers egenart. I boken ingick introduktioner av poeter från sex länder samt ett hundratal dikttolkningar från elva språk. Genom den essäistiska stommen Augustnominerades boken ändå som skönlitteratur.

2005 kom *Den nya kvinnostaden. Pionjärer och glömda kvinnor från tvåtusen år*. Där gav jag den europeiska kulturhistorien ett nytt perspektiv genom att fokusera på banbrytande kvinnor. Med det tog jag alltså upp en tradition från de sju föregångarna på De Nios stol nr 2, eftersom de på var sitt sätt velat vidga kvinnors värld.

Min tredje alternativa Europakarta, slutligen, kom 2012 med *Flodernas bok. Ett äventyr genom livet, tiden och tre europeiska flöden*. Där följde jag Rhône, Rhen och Themsen för att knyta ihop europeisk kulturhistoria, miljö och naturvetenskap ur ett personligt perspektiv. Och den kombinationen anses nog typisk för mig.

Nina Burton fick Stora Fackbokspriset 2012 (Axel och Margaret Ax:son Johnsons stiftelse) för "Flodernas bok".

Fler priser:

Sorescupriset 2008

Aspenströmpriset 2007

Letterstedtska författarpriset 2007

Gerard Bonniers essäpris 2006
